

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

Освітня програма «Декоративно-прикладне мистецтва»

Спеціальність **023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»**

Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 01 вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Живопис
Викладач (-і)	Прокопів Петро Микитович, доцент кафедри ОДПМР Мельничук Оксана Дмитрівна, ст. викл. кафедри ОДПМР Попенюк Юлія Анатоліївна, асистент кафедри ОДПМР
Контактний телефон викладача	0501002617; 0661781178; 0678112523; 0993185592
Е-mail викладача	petro.prokopiv@pnu.edu.ua oksana.melnychuk@pnu.edu.ua yulija.popenyuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	12 кредити ЄКТС, 360 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри: https://odpmr.pnu.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d0%ba-%d0%bf%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b5%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d1%8f-%d1%81%d0%b0%d0%bc%d0%be%d1%81%d1%82%d1%96%d0%b9%d0%bd%d0%be%d1%97-%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d1%82/ . Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Живопис є базовою навчальною дисципліною в системі художньої освіти. В основу академічного живопису покладено принцип єдності в навчанні азам живописної грамоти та формувань вмінь і навичок реалістичного зображення.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є «Живопис» як вид образотворчого мистецтва, що розвиває мислення, уяву, формує відчуття гармонії, пластики ліній, плям та форм, дає розуміння гармонійного поєднання кольорів та їх відтінків. Живопис – вид образотворчого мистецтва, твори якого створюються за допомогою фарб, що наносяться на будь-яку тверду поверхню основи чи на поверхню полотна. Живопис використовує тон, колір, світлотінь і фактуру, оперує композицією. Він є важливим засобом художнього відображення та тлумачення дійсності. Курс навчання живопису полягає в розвитку здатності зображувати на полотні видимі предмети в природі і базується на всебічному вивченні натури. Навчання організоване за принципом від простого до складного таким чином, що здійснюється систематичне накопичення професійних знань і навичок, які включають і технічні прийоми освоєння живописної грамоти.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відображення видимої(об'єктивної) реальності. - досягнення живописної грамоти. - вільне володіння живописними навиками. - освоєння прийомів творчого пошуку в розв'язанні практичних завдань. - освоєння різних технік виконання, технологій живописних матеріалів. - розвиток образотворчого мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва. <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Живопис» є :</p> <ul style="list-style-type: none"> - оволодіння основними засадами живописної грамоти. - аналітичний підхід до вирішення живописних завдань. - послідовність отримання живописних знань від найпростішого до складного, від загального до деталей і навпаки від деталей до узагальнення. 	

- поетапність навчання, оскільки кожне наступне завдання ґрунтується на досвіді набутому попередньо.
 - професійна підготовка фахівця-живописця з високим рівнем майстерності щодо самостійного творчого вирішення завдань художньої і педагогічної діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати :

- технологію художніх матеріалів;
- техніку акварельного малярства;
- техніку акрилового малярства;
- теоретичні основи науки про колір;
- значення тональних співвідношень.
- важливість локально-кольорових співвідношень.
- важливість температурних співвідношень.
- етапи послідовного виконання завдання:

- композиція площини;
- конструктивна побудова;
- прописування;
- лесування

вміти :

- грамотно закомпонувати предмети на площині;
- знайти пропорції, конструктивно побудувати;
- визначити тональні співвідношення;
- встановити кольорову гаму;
- промоделювати форму предметів, досягти матеріальності;
- передати характер освітлення;
- вільно моделювати форму мазком;
- передати повітряно-просторову перспективу;
- виявляти основні тональні, тонально-колірні і температурні співвідношення;
- визначати найголовніший компонент (пляму) живописної композиції;
- визначати тонально-колірний акцент живописної композиції;
- гармонійно поєднати всі елементи композиції створивши цілісний композиційний твір.
- вміти писати швидкі, невимушені етюди;
- вміти стилізувати і інтерпретувати натуру за допомогою образотворчих засобів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	денна 8/заочна 8
семінарські заняття / практичні / лабораторні	денна 144/заочна 32
самостійна робота	денна 208/заочна 410

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
1,2,3,4	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	1,2	нормативний

Тематика курсу

Тема	кількість год.		
	Лекції д/з	Практичні д/з	сам. роб. д/з
1 курс I, II семестри			
Модуль I. Техніка акварельного живопису. Залік			
Лекція. Акварель, гуаш, темпера як матеріали малярства	2/2		4/3
1. Практична робота. Натюрморт на світлотні ахроматичні відношення.		14/4	28/50

2. Практична робота. Натюрморт з предметів побуту на хроматичні відношення.				-	14/4	28/50
Оцінювання						
Пр.р.1	Сам. р 1	Пр. р 2	Сам. р.	Підсумк.		
30	20	30	20	100		
Модуль II. Техніка акварельного живопису. Екзамен.						
Лекція. Малярство як виразник матеріальної та духовної культури.				2/2		9/2
1. Практична робота. Натюрморт з предметів побуту на вивчення контрасту кольору.					12/4	40/50
2. Практична робота. Натюрморт на вивчення матеріальності предметів.					14/4	40/50
Оцінювання						
Пр. р 1	Сам. р 1	Пр. р 2	Сам. Р 2	Екзамен	Підсумок	
15	10	15	10	50	100	
2 курс III, IV семестри						
Модуль I. Техніка живопису криючими матеріалами. Залік						
Лекція. Технічні особливості олійного, акрилового та темперного живопису.				2/2		9/3
1. Практична робота. Натюрморт з предметів побуту на виявлення основних світлотіньових і кольорових співвідношень.					20/4	40/50
2. Практична робота. Натюрморт з предметів побуту на нюансовому поєднанні кольорів і відтінків.					24/4	40/50
Оцінювання						
Пр.р 1	Сам. р 1	Пр. р 2	Сам. р.2	Екзамен	Підсумок	
15	10	15	10	50	100	
Модуль II. Техніка живопису криючими матеріалами. залік.						
Лекція. Натюрморт в світовому і українському образотворчому мистецтві.				2/2		4/2
1. Практична робота. Натюрморт з гіпсовою розеткою на передачу матеріальності предметів.					24/8	18/50
2. Практична робота. Натюрморт з гіпсовою головою.					24/8	18/50
Оцінювання						
Пр. р 1	Сам. р 1	Пр. р 2	Сам. р.2	Підсумк.		
30	20	30	20	100		
ЗАГ.:				8/8	152/32	208/410
6. Система оцінювання курсу						
Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання результатів навчання проводиться з метою перевірки знань і вмінь студентів, встановлення якості набутих компетенцій, формування рейтингу успішності, мотивації студентів до систематичної праці. Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах систематичності, об'єктивності, прозорості та рівності вимог.</p> <p>Контрольні заходи включають поточний контроль, проміжний контроль, підсумковий контроль. Поточний контроль проводиться впродовж семестру та включає перевірку поетапної роботи над завданнями, яку студенти виконують самостійно. Проміжний контроль проводиться наприкінці логічно завершеної практичної роботи у формі відкритих оглядів, на яких мають бути присутні хоча б два викладачі кафедри. У випадку відсутності студента чи порушення терміну виконання роботи без поважної причини оцінка знижується на 5 балів. Якщо студент відсутній чи не виконав вчасно завдання з поважної причини і</p>					

	<p>має відповідне цьому підтвердження, то оцінка не знижується, і студент виконує роботу за індивідуальним графіком. Підсумковий контроль здійснюється наприкінці кожного семестру у формі кафедрального огляду, організованого студентами у формі експозиції. За результатами такого огляду виставляється залікова чи екзаменаційна оцінка.</p> <p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, визначається стобальною шкалою.</p>
Самостійна робота	<p>Теми практичних занять доповнені завданнями для самостійної роботи, які покликані закріпити вивчений матеріал та демонструють глибину його засвоєння. Теми самостійних робіт містяться в Методичних рекомендаціях до програми курсу з Живопису.</p> <p><i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри https://ksud.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання/; https://ksud.pnu.edu.ua/індивідуальні-завдання/</i></p> <p>Система оцінювання практичних і самостійних робіт визначається в процентному співвідношенні 60:40. Виконані студентом додаткові самостійні роботи оцінюються в 5 балів і додаються до підсумкової оцінки.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація допуску до підсумкового контролю відбувається в наслідок представлення виконаних практичних та самостійних робіт на семестрових переглядах.</p>
7. Політика курсу	
<p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.</p> <p>Пропуски практичних занять відпрацьовуються в індивідуальному порядку і не є виправданням невиконання практичних і самостійних робіт в повному обсязі. За пропущені практичні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому інституті мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/).</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексеев С. О цветах и красках. – М., 1978. 2. Белічко Ю.В. Український живопис. – К., 1989 3. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. –К., 1973 4. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты: рисунок, живопись, композиция.– М., 1981. 5. Зайцев А. Наука о цвете и живописи.– М., 1986 6. Омельченко П. Малярські техніки. – К., 1923 7. Шаронов В.В. Свет и цвет.–М., 1961 8. Янковский А. Живопись темперой и гуашью.–М., 1980 9. Виннер А.В. Как работают мастера М., 1965 10. Волков Н. Цвет в живописи М., 1965 11. Кандинский В. О духовном в искусстве. – М., 1988. 12. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика и её методы. – Киев, 1990. 	

_____ доц. Прокопів П.М.
Викладачі _____ ст. викл. Мельничук О.Д.
_____ асистент Попенюк Ю.А